

попередньої технічної підготовки, а штрихи обведення і точки графітного олівця виконані з метою імітації технічної підготовки [3, С. 55].

Таким чином, дослідження підписів з метою встановлення наявності чи відсутності ознак підробки підпису за допомогою технічних прийомів, а також можливої симуляції такої підробки, обов'язково має бути комплексним, оскільки потребує спеціальних знань і методів в галузі судово-технічної експертизи документів та судово-почеркознавчої експертизи.

Список використаних джерел

1. Воробей О.В., Меленевська З.С. Криміналістичне дослідження підписів. – Київ: МВС України КНУВС, 2006, С. 64-65.

2. Грига М. А. Дослідження підписів, виконаних за допомогою технічних прийомів, у системі завдань судової експертизи. *Криміналістичний вісник*, 2014. № 1. С. 118-125.

3. Торопова М. В. Криминалистическая экспертиза установления относительной давности выполнения реквизитов документов : Дис. на соиск. науч. степ. канд. юрид. наук. Москва, 2014. 221 с.

Гарасимчук Віктор Васильович,
здобувач ступеня вищої освіти
«бакалавр» Національної академії
внутрішніх справ

Волошин Олексій Гнатович,
старший викладач кафедри
криміналістичного забезпечення та
судових експертиз ННІ №2 НАВС

ІСТОРІЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ФОТОГРАФІЇ

Важливим моментом діяльності, спрямованої на збирання інформації на досудовому слідстві, є фіксація такої інформації. При цьому слід грамотно поставитись як до процесуального, так і до криміналістичного її аспектів.

Традиційно для потреб судочинства спочатку застосовувалася лише фотографія, потім кінозйомка, звуко-, відеозапис. На сьогодні в кримінальному процесі перевага надається використанню фотографії та відеозапису, хоча КПК України також передбачено застосування кінозйомки і звукозапису.

Офіційною датою винаходу сучасної фотографії є 7 січня 1839 р. З перших років свого існування вона не тільки отримала застосування в побуті, але і використовувалася у вирішенні суто наукових завдань.

Фотографія (від грец. «фотос» – світло, «графо» – малюю, пишу) буквально означає малювання світлом. Появи фотографії передували відкриття багатьох вчених. Перша фотокамера (**камера-обскура**) являла собою світлонепроникний ящик з отвором у стінці, принцип роботи якої описав у своїх працях видатний італійський вчений і художник Леонардо да Вінчі. Такий прилад надійно служив для механічної замальовки предметів зовнішнього світу.

Англієць **Луї Жак Манде Дагер** отримав зображення на срібній пластинці, обробленої парами ртуті і закріпленої за допомогою розчину кухонної солі.

Зразу ж після відкриття фотографії були вжиті заходи для використання її для реєстрації злочинців і розслідування злочинів. Для цього почали розроблятися спеціальні фотоапаратура, способи і прийоми фотозйомки.

У 70-х роках ХІХ ст. поліцією різних країн створюються колекції фотознімків злочинців. Наприклад, у царській Росії така колекція була створена у 1867 році, а в Англії – у 1870 році. З 1859 року фотографію починають використовувати з метою фіксації обстановки місця скоєння злочину. Об'єктами фотозйомки стають також трупи, сліди та інші речові докази. З 1891 року у Пруссії було введено обов'язкове фотографування кожного невпізаного трупу.

У 1864 році в Німеччині була видана брошура К. Одебрехта “Про використання фотографії у кримінальному процесі”, де автор рекомендував використовувати фотографію для наступних цілей: закарбування живих осіб(включаючи злочинців), трупів, місць скоєння злочину, а також документів та речових доказів.

Фотографію починають використовувати також як засіб попередження злочинів. Наприклад, з 1887 року деякі американські банки забезпечуються фотоапаратами з фотоспалахом, який автоматично фотографує злочинців, котрі проникли в банківське приміщення.

Значний внесок в розвиток судової фотографії на Україні внесли В.М. Фаворський та С.М. Потапов, які на початку ХХ ст. очолювали Київський державний інститут судової фотографії. Зокрема, В.М. Фаворським у 1909 році був розроблений так званий озобромний спосіб посилення контрасту, а професором С.М. Потаповим ретельно викладені теоретичні положення судової фотографії. В своїй книзі “Судова фотографія”(1926р., 1936 р., 1948 р.), останній сформулював поняття судової фотографії, надав класифікацію її видів, охарактеризував значення фотографічних способів фіксації дослідження в кримінальному процесі, виклав правила фотозйомки, які використовуються слідчим та експертом-криміналістом.

Система криміналістичної фотографії складається з двох частин:

- судово-оперативна (фіксуюча);
- судово-експертна (дослідницька).

Судово-оперативна (фіксує) фотографія – це система наукових положень, видів і методів зйомки, що застосовуються під час проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій чи оперативно-розшукових заходів для фіксації обстановки, слідів та інших об'єктів матеріального світу, такими як вони спостерігаються на момент фотозйомки.

Типовими об'єктами судово-оперативної фотографії є: сліди, що несуть інформацію про подію кримінального правопорушення та особу злочинця; обстановка на місці вчинення кримінального правопорушення чи виявлення його слідів; загальний вигляд, ознаки і властивості знарядь злочинного посягання та предметів, що перебувають у причинному зв'язку з ним; ознаки зовнішності людини для її впізнання, розшуку і реєстрації; слідчі (розшукові) дії.

Судово-експертна (дослідницька) фотографія – це система спеціальних методів, прийомів і засобів зйомки, що використовуються для виявлення й фіксації невидимих або слабо видимих об'єктів та їх ознак у процесі проведення експертиз. За допомогою засобів і методів дослідницької фотографії стає можливим виявити слабо помітні і невидимі ознаки криміналістичних об'єктів, їх розходження за кольором та яскравістю, механізм утворення мікро нашарувань.

Типовими об'єктами судово-експертної фотографії є приховані, неочевидні властивості й ознаки слідів і речових доказів (наприклад, мікро траси на гільзі, деталі почерку, штрихи попередньої підготовки при виконанні підробленого підпису тощо).

Наукові положення криміналістичної фотографії та відеозапису становлять дані загальної фотографії та відеозапису, положення теорії, розробленої криміналістикою на основі узагальнення практики збирання й дослідження доказів у справі. За допомогою криміналістичної фотографії можна швидко і точно зафіксувати картину місця події, виявлені сліди, предмети, знаряддя злочину, хід і результати проведення слідчих дій.

Список використаних джерел

1. URL: https://stud.com.ua/90719/pravo/kriminalistichna_fotografiya_videozapis
2. URL: https://studme.com.ua/148601107434/pravo/sudebno-issledovatel'skaya_fotografiya.htm
3. URL: https://pidruchniki.com/89316/pravo/metodi_sudovo-doslidnitskoyi_fotografiyi
4. URL: <https://studfiles.net/preview/5013162/>